

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci žalobce **V. L.**, zastoupeného JUDr. Petrem Langerem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Sokolská třída 1331/31, Ostrava-Moravská Ostrava, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Praha 5, Křížová 25, k žalobě proti správnímu rozhodnutí žalované ze dne 15.1.2014, o výši starobního důchodu,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.
- III. Odměna advokáta **JUDr. Petra Langer, Ph.D., LL.M.** se určuje částkou **6.292,- Kč**. Tato částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Česká republika **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

- [1] Žalobci byl zvýšen starobní důchod z důvodu nově dopočtené doby pojištění.
- [2] Žalobce podal včasnou žalobu proti v záhlaví označenému rozhodnutí, ve které uvedl, že žalovaná mu rozměnila výdělek, ze kterého se vypočítává důchod z důvodu,

že mu započítla i období 1991 – 2004, když v tomto období neodpracoval ani jeden rok. Průměrná měsíční mzda za období 1986 – 1990 činí 30.900,- Kč. Žalovaná je povinna každému vypočítat důchod za odpracovaná léta a vydělanou mzdu za odpracované roky. S postupem žalované vyslovil nesouhlas. Současně požádal o ustanovení právního zástupce.

[3] Krajský soud usnesením ze dne 25.3.2014 č.j. 20Ad 7/2014-13 vyhověl žádosti žalobce ohledně ustanovení zástupce a tohoto mu ustanovil, jak uvedeno v záhlaví rozsudku.

[4] Žalovaná k žalobě uvedla, že v souladu s ust. § 18 zákona o důchodovém pojištění bylo určeno rozhodné období let 1986 – 2004 pro stanovení osobního vyměřovacího základu. V období do 31.12.1985 je dle § 18 odst. 4 cit. zákona mimo toto určené rozhodné období s tím, že je zohledněno v celkové době pojištění a promítá se v procentní výměře přiznaného důchodu. Období, ve kterém žalobce nebyl zaměstnán a byl veden v evidenci úřadu práce, žalovaná vykážala jako tzv. vyloučenou dobu. Tato vyloučená doba vede ke snížení počtu dnů, které slouží jako podklad při výpočtu výpočtového základu. Vzhledem k tomu, že žalobní body jsou v podstatě totožné s uplatněnými námitkami, žalovaná odkazuje na podrobné vysvětlení v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Navrhla zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

[5] V replice žalobce uvedl, že souhlasí s tím, že žalovaná mu do důchodu započítala dobu 1959 – 1990, ale nesouhlasí s tím, že jeho mzdu za období 1986 – 1990 ve výši 1.828.823,- Kč snížila o 1.224.000,- Kč, a tím snížila osobní vyměřovací základ z 30.900,- Kč na 10.078,- Kč.

[6] Žalovaná rozhodnutím ze dne 6.12.2013 č.j. X zvýšila žalobci od 21.12.2005 starobní důchod tak, že základní výměra důchodu činí 1.400,- Kč měsíčně a procentní výměra důchodu byla stanovena procentní sazbou z výpočtového základu 8.904,- Kč, což odpovídá osobnímu vyměřovacímu základu 10.078,- Kč za roky 1986 – 2004. Procentní výměra ke dni vzniku nároku na důchod tak za 32 roků pojištění činí 48 % VPZ se snížením za 577 dnů z doby od přiznání důchodu do dosažení důchodového věku o 6,30 % VPZ, takže výše procentní výměry činí 3.714,- Kč měsíčně. Zvýšení bylo provedeno dodatečně započtením nově prokázané doby pojištění.

[7] Napadeným rozhodnutím ze dne 15.1.2014 žalovaná žalobci zamítlá námitky a své rozhodnutí ze dne 6.12.2013 potvrdila. V odůvodnění uvedla, že pokud jde o zápočet dob, kdy byl účastník řízení veden v evidenci úřadu práce, pak toto období je vykazováno jako vyloučená doba, která naopak působí tak, že „nerozmělňuje“ výpočet výpočtového základu. V zásadě dochází ke snížení počtu dnů, které slouží jako podklad k výpočtu výpočtového základu. Vzhledem k tomu, že byl starobní důchod přiznán podle ust. § 31 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění (dále jen ZDP), a to o 577 dnů dříve před dosažením důchodového věku, bylo použito krácení výše procentní výměry důchodu tak, že za každých i započatých 90 kalendářních dnů z doby ode dne, od kterého se přiznává starobní důchod, do dosažení důchodového věku o 0,9 % výpočtového základu. Pro stanovení osobního vyměřovacího základu bylo vycházeno z období let 1986 – 2004, který činí 10.078,- Kč. Období do 31.12.1985 je období mimo

takto určené rozhodné období, avšak je zohledněno v celkové době pojištění a promítá se tedy v procentní výměře důchodu.

[8] Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že žalobce požádal 12.12.2005 o starobní důchod podle § 31 a tento mu byl rozhodnutím ze dne 23.1.2007 přiznán od 12.12.2005 ve výši 4.580,- Kč měsíčně, když procentní výměra ke dni vzniku nároku na důchod byla stanovena v rozsahu 28 roků, což je 42 % výpočtového základu, který činí 8.904,- Kč a odpovídá osobnímu vyměřovacímu základu 10 078 za roky 1986 – 2004. Procentní výměra byla snížena o 6,3 % výpočtového základu z důvodu, že požádal o 586 dnů před dosažením důchodového věku. Žalobce dne 22.4.2003 požádal o zhodnocení další doby pojištění za období 1969 – 1973. Ze zprávy Okresního soudu v Ostravě ze dne 12.4.2013 je zjištěné, že žalobce pracoval u podniku Technická ústředna spojů Bratislava jako pokrývač od 1.9.1973 do 10.7.1975 a v roce 1969 nastoupil zaměstnání v podniku Svazu cigánů Butiker Bratislava, kde pracoval do poloviny roku 1973. Dále ve správním spise je založeno sdělení Obecního úřadu Velké Heraltice ze dne 5.9.2006, že dle mzdových listů bývalých Drobných provozoven MNV Velké Heraltice za rok 1989 byl zaměstnán s výdělkem v měsíci leden, únor, březen, červenec. Dále je přiložen evidenční list důchodového zabezpečení označen jako rekonstrukce podle § 6 odst. 4 písm. u) zákona č. 582/1991 Sb. o obsahu, že pracoval v Drobných provozovnách MNV Velké Heraltice a v kolonce „druh zaměstnání“ uvedeno dohoda o pracovní činnosti, a to od 2.1.1989 do 31.7.1989 s hrubým výdělkem 24.291,- Kč. Z osobního listu důchodového pojištění ze dne 3.10.2006 zjištěno, že žalobce má vykázanou pracovní činnost od 27.8.1963 do 30.11.1990. V období od 3.1. do 30.4.1995 - 118 dnů nezaměstnanost – ndp, v roce 1995 - 21 dnů nezaměstnanosti – ndp, v roce 1996 - 38 dnů jako uchazeč o zaměstnání – ndp, v roce 2001 – 313 dnů jako uchazeč o zaměstnání – ndp, v roce 2002 – 294 dnů jako uchazeč o zaměstnání – ndp, v roce 2003 – 241 dnů jako uchazeč o zaměstnání – ndp, v roce 2004 – 366 dnů jako uchazeč o zaměstnání – ndp, v roce 2005 – 25 dnů jako uchazeč o zaměstnání – ndp.

[9] Uvedená skutková zjištění soud opírá o napadené rozhodnutí, listinné důkazy založené v dávkovém spise žalované a vyjádření žalované u jednání soudu.

[10] Žalobcovou jedinou námitkou byl nesprávně stanovený výpočtový základ, neboť dle jeho názoru mu do tohoto bylo započítáno i období od roku 1991 – 2004, kdy nepracoval.

[11] Podle ust. § 16 odst. 1 zdp, ve znění k datu přiznání důchodu, *osobní vyměřovací základ je měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů pojištěnce za rozhodné období. Tento průměr se vypočte jako součin koeficientu 30,4167 a podílu úhrnu ročních vyměřovacích základů za rozhodné období a počtu kalendářních dnů připadajících na rozhodné období; jsou-li v rozhodném období vyloučené doby, snižuje se o ně počet kalendářních dnů připadajících na rozhodné období.* Podle odst. 3 věty první *vyměřovacím základem pojištěnce za dobu po 31.12.1995 je vyměřovací základ pro stanovení pojistného podle zvláštního zákona a za dobu před 1.1.1996 hrubý výdělek stanovený pro účely důchodového zabezpečení podle předpisů platných před 1.1.1996.*

[12] Podle ust. § 18 odst. 1 věta první zdp, ve znění k datu přiznání starobního důchodu, *rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu je období*

30 kalendářních roků bezprostředně před rokem přiznání důchodu, pokud se dále nestanoví jinak. Podle odst. 4 do rozhodného období se nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986. Není-li v tak v takovém rozhodném období aspoň 5 kalendářních roků s vyměřovacím základem pojištěnce, prodlužuje se rozhodné období před rok 1986 postupně tak, aby zahrnovalo ještě jeden takový rok, nejvýše však kalendářní rok bezprostředně následující po roce, v němž pojištěnec dosáhl věku 18 let.

[13] V případě žalobce v souladu s výše citovanými právními ustanoveními tedy rozhodné období je období od 1.1.1986 do 31.12.2004, neboť žalobce v tomto období má požadovaných 5 kalendářních roků s vyměřovacím základem, a to konkrétně rok 1986, 1987, 1988, 1989 a 1990, a tudíž nelze vycházet z výdělků dosahovaných v období před 1.1.1986. Žalobci je tak nutno s odkazem na výše uvedená právní ustanovení stanovit osobní vyměřovací základ za celé období počínaje rokem 1986 a konče rokem, který předchází roku přiznání starobního důchodu, tedy rokem 2004. Na tom nic nemění ani ta skutečnost, že v tomto rozhodném období žalobce byl výdělečně činný jen prvních 5 let, pak od roku 1991 do 2.1.1995 byl bez výdělku a bez náhradní doby a od 3.1.1995 byl již jen veden jako uchazeč o zaměstnání anebo ani to. Pokud v označeném rozhodném období žalobce byl veden u úřadu práce, což je v celkovém rozsahu 1391 dnů, byla mu celá tato doba počítána jako vyloučená doba, což znamená, že za toto období nedocházelo ke snížení výdělku, neboť celkový počet dnů v rozhodném období se o počet dnů náhradní doby snížil. Na druhé straně je však nutno zdůraznit, že zbývající dny, kdy žalobce v rozhodném období nebyl výdělečně činný a nebyl veden ani jako uchazeč o zaměstnání, mu skutečně výdělek rozmělnily. Postup stanovení výpočtového základu je přesně upraven zdp, tak jak uvedeno v odstavcích [11 a 12] tohoto rozsudku a žalovaná tento postup dodržela. Zákon o důchodovém pojištění nedává právo pojištěnci si sám zvolit rozhodné období pro stanovení vyměřovacího základu, který by byl výhodnější, tedy v případě žalobce posunutí rozhodného období před 1.1.1986. Jestliže žalobce měl započteny vyměřovací základy za roky 1986, 1987, 1988, 1989 a 1990, tedy za pět kalendářních let, nebyl dán důvod pro aplikaci ustanovení § 18 odst. 4 zdp (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2004 čj. 3 Ads 1/2004-59). Žalobce nezpochybňuje, že v období od r. 1991 do 2004 neměl žádný výdělek, soud jen poznamenává, že kdyby v tomto období byl veden jako uchazeč o zaměstnání, tato doba by se pak stala náhradní dobou pojištění, což ve svém důsledku by byla dobou vyloučenou, a tudíž o tuto dobu by se mu výdělek pro výpočet důchodu „nerozmělnil“.

[14] Pro stanovení výše vyměřovacího základu je nutno vycházet z následujících údajů:

<i>rok</i>	<i>skutečný příjem</i>	<i>vyloučená doba</i>	<i>přepočítací koeficient</i>	<i>roční vyměřovací základ</i>
1986	53 289	12	6,0338	321 536
1987	53 153	9	5,9102	314 145
1988	69 762	17	5,7784	403 113
1989	73 876		5,6417	416 787
1990	68 031		5,4425	370 259

celkem: 318.111

1,825.840

Skutečný příjem za roky 1986 až 1990 u žalobce činil 318.111,- Kč. Tento příjem byl pro výpočet důchodu „zhodnocen“ přepočítacím koeficientem na částku 1,825.840 Kč. Počet dnů v rozhodném období 1986 až 2004 činí 6.940, a protože v tomto období má žalobce vykázanou vyloučenou dobu v počtu 1.429 dní, bylo třeba tuto dobu odpočítat od celkového počtu dnů v rozhodném období (6940 mínus 1429); tímto postupem byl stanoven počet dnů v rozhodném období 5511 dní. Dále je nutno následně uvedeným postupem stanovit **měsíční průměr úhrnu ročních vyměřovacích základů**: 30,4167 krát $\frac{1,825.840}{5511} = 10.078$.

Žalobcův **osobní vyměřovací základ** pro výpočet důchodu činí 10.078,- Kč. Soud již se jen opakuje, jestliže znovu zdůrazňuje, že nelze z počtu dnů v rozhodném období vyloučit dobu, kdy žalobce nebyl výdělečně činný a nebyl ani veden jako uchazeč o zaměstnání, či event. by měl jiný druh náhradní doby. Osobní vyměřovací základ se neurčuje z vybraných pěti kalendářních roků, jak to bylo podle právní úpravy před rokem 1996, nýbrž ze všech kalendářních roků rozhodného období. I když se žalobci může jevit tato úprava pro něj jako nevýhodná, na druhé straně je tento postup vyvážen použitím koeficientu, kterým se jeho skutečný výdělek navýší. Do délky rozhodného období, tj. od roku 1986 všechny další roky až do roku, který předchází roku, ve kterém je důchod přiznán, se promítá částečně prvek zásluhovosti, který ovlivňuje výši důchodu. Jestliže by pojištěnec byl výdělečně činný po celou dobu rozhodného období anebo dobu, kdy nebyl výdělečně činný, má pokrytou dobou náhradní, pak nedochází k rozmělnění vyměřovacího základu.

[15] Po provedeném řízení a dokazování krajský soud shledal žalobu v rozsahu žalobních námitek jako nedůvodnou, přičemž podle ust. § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.), při přezkoumání rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

[16] Vzhledem k tomu, že soud nepřisvědčil žalobním námitkám, soud žalobě nevyhověl a žalobu dle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

[17] Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce nebyl úspěšný a žalovaná nemá právo na náhradu nákladů ze zákona (§ 60 odst. 1, 2 s.ř.s. a § 118d odst. 1 zákona č. 582/91 Sb. v plat. znění).

[18] Odměna ustanovenému zástupci usnesením zdejšího soudu, jak je uvedeno v odstavci [3] tohoto rozsudku, byla přiznána v rozsahu čtyř úkonů právní služby (převzetí včetně porady, doplnění žaloby ze dne 9.5.2014, porada dne 11.3.2015 a účast u jednání soudu) dle ust. § 11 odst. 1 písm. b), d,) g), § 9 odst. 2 a § 7 bod 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., tj. 4.000,- Kč (4 krát 1.000,- Kč), dále 4 krát paušální částku dle ust. § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, tj. 1.200,- Kč, celkem 5.200,- Kč. Advokát je plátcem DPH, proto částka byla navýšena o 1.092,- Kč (21%). Částka 6.292,- Kč bude vyplacena, tak jak uvedeno ve výroku III. tohoto rozsudku.

[19] Výrok IV. tohoto rozsudku je odůvodněn ustanovením § 35 odst. 8 s.ř.s., neboť hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanovenému zástupci platí stát.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí l z e podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 11. března 2015

JUDr. Jana Záviská
samosoudkyně